

VILÁG OSSÁG

KOLOZSVAR,
1947 április 3, esütörtök

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. EVFOLYAM,
80 szám

Román-magyar
kulturheteb
rendeznek
Budapesten

Alexandrini pénzügyminiszter visszavonta a költségvetési tervet

Az árak és a bérek megállapítását ezentul a nemzetgazdasági minisztérium végzi

A napokban kiadják az új árakra és bérekre vonatkozó rendeletet

Emilian Anghelieu nyilatkozata a Világosságnak az új kollektívszerződésekről

BUKAREST. — (Tudósítók telefonjelentése.) Az utóbbi két héttel rendkívül megélelt képviselőházi munka során a hétfői ülésen igen nagy jelentőségű törvényjavaslat megszavazására került sor. A törvény tartalmazza a nemzetgazdasági minisztériumot, hogy saját hatáskörön belül rendezze az árakat és béreket, ami a gyakorlatban annyit jelent, hogy a nemzetgazdasági minisztériumnak jogában áll mindannyiszor az árak és a bérek rendezése, valahányszor az a gazdasági körülmények szükségessé teszik.

Az újonnan megszavazott törvényt vizsgálva, a „Scanteia”, a Román Kommunista Párt központi napilapja rámutat arra, hogy legfőbb szükség volt már e törvény meghozatalára, mert az eddigi rögzítések a valóságban csak a bérekre vonatkoztak. Mivel pedig illetékesek nem számoltak a valósággal, mind mostanáig nem sikerült az árak rögzítése. Ennek súlyos következményei voltak, amik természetesen befolyásolták a pénz értékének csökkenését és főleg a bankjegyforgalmat. Az újonnan megszavazott törvény most lehetővé teszi az árak és bérek kiegyenlítését, s így a valóságban most történik meg először, hogy az új árakat és munkabéreket együtt, egymáshoz viszonyítva állapítják meg.

Lapunk munkatársa a képviselőház folyosóján közvetlenül a törvény megszavazása után, kérték intezett Anghelieu Emilianhoz, aki az Országos Szaktanács nevében a munkaadók szövetségével az új bérekre vonatkozó tárgyalásokat folytatja. A kérdésre válaszolva Anghelieu kijelentette, hogy tudomása szerint a nemzetgazdasági minisztérium már a napokban kiadja az új árakat és béreket rögzítő rendeletet. Anghelieu Emilian a munkaadókkal folytatott tárgyalás eredményéről kijelentette, hogy a legteljesebb mértékig megelégedve, mert most történt meg először, hogy az árakhoz viszonyítva előnyösebb munkabéreket sikerült megállapítani.

Ballolitikai életünket foglalkoztató nagyjelentőségű kérdések megbeszélésére Groza miniszterelnök lakásán hétfőn reggel a Demokrata Pártok Blokkjának összes elnököi, köztük Kurló György, a Magyar Népi Szövetség országos elnöke, közös megbeszélésben vettek részt. A tanácskozáson a jelenlegi helyzetet nem adták ki.

Törvényjavaslat a nyugdíjas bányászok sorsának megkönnyítésére

BUKAREST. — Az Országos Szervezeti Tanács a bányász-szervezetek javaslatára törvénytervezetet állított össze a földművelésügyi minisztérium felkérésére minden kategóriájú nyugdíjas munkások sorsának megvitatására vonatkozóan. A törvénytervezet kimondja a bányász-pénztilétek 1947 január 1-től való alkalmazásának elmulasztását és ettől az időponttól számoltatandó különbözet kifizetését.

Egyhónapos költségvetés. Amint az az eddigi jelentések alapján várható volt, hétfőn a

pénzügyminiszter, tekintettel a képviselőház nagy többségének a költségvetéstervezetről alkotott véleményére, a képviselőház pénzügyi bizottságában a költségvetési tervet visszavette. Mihail Ghelmegeanu, a bizottság elnöke ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy a pénzügyi bizottság nem áll a kellő idő rendelkezésére a költségvetéstervezet alapos áttanulmányozására, s ezért a költségvetés tulajdonképpeni tárgyalását egy hónappal elhalasztották. Így, amint azt már előző jelentésünkben érkeztettük, az egy évre szóló költségvetés helyett egyelőre egy tízenkettes alapon megalkotott, vagyis egyhónapra szóló költségvetést fognak alkalmazni a

rendes költségvetés megszavazásáig. Az első ilyen egyhónapos költségvetés április 1-től május 1-ig tart.

A képviselőház pénzügyi bizottságában egyébként elhatározták, hogy egy szűkebbkörű albizottságot létesítenek a közelebről a Ház elé kerülő pénzügyi törvények megvitatására. A Magyar Népi Szövetséget ebben a bizottságban Cziko Lőrinc képviseli.

Közkegyelmi törvényeket szavazott meg a képviselőház

Hétfőn délután a képviselőház a nemzetgazdasági minisztériumnak az árak és bérek rendezésére

vonatkozó felhatalmazásáról szóló törvényen kívül az erdőkihágások, az agrárreform és a malmmal kapcsolatos vétségekről szóló kegyelmi törvényeket szavazta meg.

Kedden délelőtt és délután is folytatta a képviselőház munkáját, amikor interpellációs napot tartott, melynek keretében a miniszterek a képviselők kérdéseire válaszoltak.

Bukaresti jelentés számol be arról, hogy a képviselőház husvét szünetére április 20-ig fog tartani. Ekkor kerül sor majd a rendkívüli ülésszak megnyitására, amikor a nemzetgazdasági minisztérium át-szervezéséről, az ipari központok megalakításáról szóló törvény-

javaslatok és az új pénzügyi törvények kerülnek a Ház elé.

Április 10-én kezdik meg a jasi fasiszta megszállás bűnöseinek tárgyalását

A bukaresti katonai törvényszék Patrascu igazságügyminiszter közbelépésére letartóztatási parancsot adott ki a jasi és környéki fasiszta tömeggyilkosságok főbűnösei ellen. A per első csoportjához tartozó 63 vádlott ellen most készítik el a végleges vádiratot.

A formáságok megtétele után a katonai törvényszék legkésőbb április 10-én már megkezdi a jasi tömegmegszállás bűnösei ügyének tárgyalását.

A Dardanellák, a Suez- és a Panama-csatorna nemzetközi ellenőrzését sürgeti Wallace, az USA volt kereskedelemügyi minisztere

Wallace, az Egyesült Államok volt kereskedelemügyi minisztere legutóbbi beszédében méltatta az Egyesült Nemzetek Szervezetének a tevékenységét. Mint mondotta, szeretné, ha több bizalommal lennének az ENSZ iránt. Azt kívánja, hogy az ENSZ a világ biztonságának a kérdését ne részleteiben mérlegelje, hanem egységesként. Ez annyit jelent, hogy nemzetközi ellenőrzés alá kell venni a Dardanellákat, a Suez-csatornát és a Panama-csatornát. Azt is jelenti, hogy meg kell valósítani az egész világon a leszerelést és az atomerő nemzetközi ellenőrzését.

TRYGVE LIE, az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkára Oslóban sajtótájékoztatót tartott. Többi között kijelentette:

— A nagy nemzetek közötti ellentétek nem olyanok, hogy háborútól lehetne tartani. Ma egyetlen ország sem akar háborút és nincs is abban a helyzetben, hogy háborút viselhesen.

FRANCO KIRALYT JAVASOLTA FRANCO UTÓDÁUL

Spanyolországban Franco tábornok a kortez elé törvényjavaslatot terjesztett a trónöröklés kérdéséről. A törvényjavaslat értelmében Spanyolország ismét királyság lenne. Az állampolgári ültetést egyelőre továbbra is Franco gyakorolja, halála után azonban, vagy ha képtelen lenne ellátni tisztét, királyi követelőző adaként. Az utótra vonatkozólag a törvényjavaslat királyi vértől származó személyt ajánl, aki felől a kortez kétharmad többséggel döntene, illetve, ha nem tudna megegyezni, a kormányzótanács határozza végső fokoz.

A törvényjavaslat visszhangot ébresztett. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének jogügyi szakértője szerint Franco intézkedése nem szolgálta alapot arra,

hogy az ENSZ módosítsa álláspontját a spanyol kérdésben. Tudott dolog, hogy az ENSZ decemberi közgyűlése értelmében Spanyolországot mindaddig nem veszik fel a szervezet tagjai közé, míg Franco kormányzata szerepel és vagy a Biztonsági Tanács, vagy a szervezet szeptemberi közgyűlése folytatja megvitatását.

Spanyol köztársasági körökben meglepetéssel fogadták Franco elhatározását. Rámutatnak arra, hogy ezzel maga szolgált a legjobban bizonyítékot uralmának tarthatatlanságáról. Királysági körökben úgy nyilatkoznak, hogy a törvényjavaslat Franco utolsó kísérlete uralmának megmegtartására, de egyetlen királypártit sem téveszthet meg vele.

A KÜLÖGMINISZTEREK KEDDEN SZÜKEBBKÖRŰ ERTEKEZLETET TARTOTTAK

A külügyminiszterek tanácsa hétfőn Marshall elnöklésével Németország gazdasági egységének, a német jóvátételnek és a német ipari termelés színvonalának a kérdését tárgyalta. Mind a négy külügyminiszter nyilatkozott a kérdésekről, majd Marshall indítványára úgy döntöttek, hogy kedden szűkebbkörű értekezletet folytatják a vitát.

A hétfői ülésen a külügyminiszterek nagyjában megismételték már kifejtett álláspontjukat.

MARSHALL

hangoztatta, hogy az Egyesült Államok a leghatározottabban ellenzi, hogy Európa szívében Németország éhségszíjait legyen, ahol a lakosság az éhhalállal néz szembe.

BEVIN

megismételte a német gazdasági egység érdekében már többször felsorolt érveit. Ellenezte a Szovjetunión jóvátételei

kívánásait, amelyeket — szöveg szerint — Németország nem bír el. Kijelentette, hogy a Ruhr-vidék nemzetközi ellenőrzésének jogosságát nem ismeri el mindaddig, amíg az övezetek rendszere fennáll. Támogatta a Saar-vidékre vonatkozó francia álláspontot.

BIDAULT

véleménye szerint az ipari színvonal, a jóvátétel és a gazdasági egység három olyan fontos kérdés, amely szoros kapcsolatban áll egymással és együtt kell megoldani. Ezzel egyidejűleg azonban rendezni kell a szénkérdést és a Saar-vidék ügyét. — A gazdasági egység kérdését nem lehet szabályozni a Saar-vidék gazdaságilag Franciaországhoz kapcsolása kérdésének a megoldása nélkül — mondotta. Helyeselte a jóvátételnek a folyó termelésből való kielégítését.

MOLOTOV

ismertette a szovjet küldöttségnek a kérdésekkel kapcsolatos álláspontját s közölte, hogy kedden további bejelentéseket tesz. Emlékeztetett arra, hogy a Szovjetunión jóvátételei igényeit a yaltai egyezmény állapította meg s ezen nem lehet változtatni.

KINA

kérdésével kapcsolatban hétfőn este átadták Marshall válaszat Molotov március 24-i jegyzékére. A válasz szövegét csak néhány nap múlva hozzák nyilvánosságra.

A NÉGY NAGY

külügyminisztereinek a tanácskozási álláspontját a szovjet sajtóban megjelent tárgyalás és részletes beszámolók lepték meg eddig legjobban a moszkvai értekezleten lévő amerikai lap tudósítókat, közli az „United Press” ügynökség munkatársa. A „New York Tribune”-ban közölt je-

lentésben megállapítja, hogy a szovjet sajtó beszámolója teljes hűséggel tükrözi a külügyminiszterek eddigi vitáját. A Moszkvába érkezett amerikai tudósítók legtöbbször az volt a megjegyzésük, hogy a szovjet sajtó anyaga elsősorban a kapitalista sajtó elleni támadásokból és az ezzel való vitából áll. Meglepéssel látták, hogy a moszkvai napilapok pontos és gyakorta szövegszerű beszámolókat ismertettek a fejleményekről.

TASS-ÜGYNÖKSÉGET

felhatalmazták annak megállapítására, hogy Sztalin vezértábornagy sem az „United Press”, sem más hírügynökség munkatársának nem adott semmiféle olyan nyilatkozatot, mint amelyet március 28-án több görög lap közölt az „United Press” moszkvai tudósítójára hivatkozva. A cáfolat szerint a görög lapokban megjelent állítólagos nyilatkozat egészében légből kapott, otromba hamisítás.

MOLOTOV

szovjet külügyminiszter április 1-én fogadta Harold Stassen-t, az Egyesült Államok köztársasági pártjának elnökjét, akivel megbeszélést folytatott.

INDIA

ideiglenes kormányának honvédelmi minisztere bejelentette, hogy minden előkészület megtörtént a kizárólag indiai katonákból álló hadsereg megalakítására. A hadsereg létszámát még nem állapították meg. Lehetőségeknek tartják, hogy brit kiképző tisztek maradnak az országban, erről azonban csak a brit-indiai tárgyalásokon döntenek.

Hivatalos jelentés szerint, Kalkuttában a hétfői zavargásoknak 10 halálos és 74 sebesült áldozata volt.

RHODOSZ

szigetét az angol hadsereg hétfőn ellenpályán átadta a görög hatóságoknak.

SZIVBENULASBAN MEGHALT II. GYÖRGY GÖRÖG KIRÁLY

A Reuter iroda jelenté szerint II. György görög király kedd délután, helyi időszámítás szerint a óra 30 perckor szívbénulásban meghalt.

Meggyilkolták Decescu Florian miniszterelnökségi sajtóigazgatót

BUKAREST. — Megdöbbentő gyilkosság történt a Posada-Comarnic-Prahova közötti országúton. A „Dreptatea Noua” című bukaresti lap jelentése szerint Decescu Florian miniszterelnökségi igazgatóra fegyverrel rálőttek és a golyó a igazgató fejének jobboldalán behatolt a koponyába. A súlyosan megsebesült köztisztviselő életének megmentésére irányuló kísérletek sikertelenek voltak. A gyilkosság áldozatának zsebében megtalálták személyazonossági igazolványát, névjegyet és 210.000 lej készpénzt. A gyilkosság színhelyére azonnal kiszálltak a prahovi törvényszék főügyőse, a ploesti rendőrkapitány és a csendőrszárny arancsnoka, akik együttesen folytatják a vizsgálatot a tettes vagy tettesek kézrekerítésére.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.
Távbeszélő: 253.
Szerkesztőbizottság:
BENEDEK MARCELL, KACSO SANDOR, KOS KAROLY
Felelős szerkesztő: **BALOGH EDGAR**

Berde Mária köszönete

KOLOZSVÁR. — Berde Mária, a kitűnő író, a Magyar Népi Szövetség központi főosztályának az alábbi levélben köszönte meg azt az ajándékosomagot, amellyel a főosztály március 8-án alkalmasul az író iránti tisztelgését és elismerését kifejezte:

Kedves Nőtestvérem!

El soraimban megköszönni kívánom szives figyelmüket, melyek engem a március 8-iki napra iró munkásságra elismerésként kérték fel.

Jellemzőek és jelentősnek tartom a tény, hogy a megajándékozásnak ilyen keltsős formáját választották. A szellemi és

testi életünk egyesítése jelképe a nő gyakorlati érzékének. Ezt a mi külön képességünk, melyetől meg tudjuk érteni, mikor, hol, mi a valóban szükséges, bele kell vennünk az egész emberi életnek és a mi külön népméltóságunknak minden intézményébe. Jóra való készségünkön kívül: körütekötő, gyors és valódi megsegítést jelentő tetteikkel fogjuk szolgálni egy jobb emberiség felépítését.

Még egyszer köszönnöm jószágok, maradok készséges munkatársnak minden tiszta emberi és magyar törekvésben.

BERDE MÁRIA.

A „DOLGOZÓ NŐ“ március—áprilisi száma most került ki frissen a nyomdából. Az új szám a két tavaszi hónapot igyekszik lélekiismeretesen átvizsgálni a március 8-iki napon, jelentőségétől húsvét ünnepéig foglalkozik mindazzal, ami jelenleg érdekes és időszerű. A lapot Benedek Marcell Március 15. című cikke indítja, melynek címe a hónap legnagyobbat dátumához. Érdekes bel- és külpolitikai cikkeket, Esin Béla, Jacsó Anna, Ilona, Feleki Kovács Klára novelláit, Jakab Edit, Marton Líli, Ferenc Erzsébet, Forgács Piroksa színes írásait és számos apró, ötletes anyagot, verseket és tanácsadó rovatokkal együtt egészítik ki a „Dolgozó Nő“ most megjelent száma.

(*) HÁLAERŐSZÓ. Szomorú szívvel tudjuk rokonainkkal, ismerőseinkkel és jóbarátainkkal, hogy rajongva szeretett édesanyánk, özvegy Balázs Balázs született Magyar Anna március 31-én türelmesen viete szenvedés után elhunyt. Temetése április 3-án, délután 11 órakor lesz a köztemető háttériskolájában. Gyászoló gyermekei.

TELJESEN KIOSZTOTTAK EGY SZÉNYEŰ ÖREG NAPSZÁMOT. Vágnér János. Egyetlen szál inge, ruhája sem maradt a nincsen ruháitól mentes. Kéri a józivú embereket, legyenek segítségére és használt ruhadarabokat juttassanak számára. Adományokat a „Világosság“ szerkesztésébe továbbít.

Kollektívszerződés — április elsőjére

Köztük kötögetik a kollektívszerződést a Gyáriparosok Országos Szövetségével. Szerény véleményem szerint azonban teljesen helytelen alapon folynak a tárgyalások.

Allandóan arról beszélnék, hogy a dolgozók életszínvonala, meg hogy a bérék meg az árak egyensúlyban... és más efféle. Pedig szerény nézetem szerint nem erőltethető itt tárgyalni. Hiszen a dolgozók életszínvonala — tudjuk nagyon jól — amugyis túlságosan magas. S ezt nemcsak úgy a levegőbe mondom. Mert hiába siránkoznak s hiába jajonganak itt a dolgozók, az igazság mégis csak az, hogy idestova már mindenki milliemos ebben az országban.

Tehát csak ne nagyon panaszkodjanak a dolgozók.

Isméltém: szerény, de határozott véleményem szerint itt mindenesetével a munkaadókra, a gyárlajdonosokra, bankvezérekre, hadigazdákra, főrézsényesekre kell segíteni. Javaslatom, melyet az előbbiakban néhány pontban összefoglalva előterjeszték, éppen erre börtönözték kiéni a néhány életrevaló ötlettel szolgáló az új kollektívszerződésekre.

1. Általános jogelvének kell lennie, hogy a vállalkozó, illetve nagytőkés semmiesetre sem fizetést adhat. Ez ellenkeznek országunk hagyományával. Országunkban ugyanis a történelmi tanúságra szerint eddig még mindig csak a dolgozó fizetett az összes adóért. Az ország eme nemzeti tradícióira pedig gyöngyösen vigyázni kell. Éppen ezért az új kollektívszerződésbe be kell venni, hogy nevezett minden néven nevezendő adóját alkalmazottai kötelesek fizetni.

2. Tekintettel arra, hogy nevezett vállalkozók rendkívül nagyonságosan használnak dolgozókat s évente legfeljebb háromszorosát keresik meg befektetett tőkájükből, a dolgozókat az új kollektívszerződés megkötése után munkaidőjüket tekintve az addigi nyolc órától 12 órára. Ez a bőles intézkedés egyben megszünteti azt a botrányos helyzetet is, hogy a dolgozókat szükség esetén töltse az idejüket kénytelenül is a munka nemest s a dolgozóknak nem ért, ha egy lécsit megemésednek. A túlórákért a dolgozókat egyszerműködőre is meg kellene emésedni, s a „Nyomorgó Nagytőkések Segélyegylet“ javára.

3. A dolgozóknak minden hat éves kortól betöltött gyermekre köteles ingyen munkára jelentkezni szülei munkaadójánál. A munkaadó, amennyiben helyesnek találja, bérbeadhatja vagy eladhatja nevezett gyermekeket. Tilos azonban a gyermekeket levágnia s belőlük gyermekeket elváltatnia. E költő rendelkezés átérőit a törvény 500 lejtes 5000 lejtes terjedő pénzbírsággal sújtja s visszaesés esetén a gyermekkolbászárú elkövetését is elrendelheti.

4. Minden dolgozó köteles évente egy réteg leonyozott börtöt a munkaadójának beszolgáltatni. A börtön leonyozásának költségeivel a munkaadó semmiesetre sem terhelhető.

5. A dolgozók kötelesek husvétit és karácsonyot segély, valamint szimplerben ösi segély címén egy havi javadalmazásukat a munkaadó felségélyezésére leadni.

6. A fizetések megállapítása minden esetben a munkaadó bíless s a bíróság feladására bíztik. Nehegy azonban a munkaadó túlságosan magas javadalmazásban részesítse alkalmazottait, az új kollektívszerződés szabja meg, hogy a dolgozó hatbörtö semmiesetre sem ha ladhatja meg egy dohaz gyufa punci árát. Aki ugyanis ekkora összegből képtelen családijával egyetemben megélni, az nem méltó arra, hogy jelen kollektívszerződés általánosan részesedjen.

Körülbéli idáig jutottam a kollektívszerződés tervezet kidolgozásában, amikor figyelemzteték, hogy mire ez a cikk megjelenik: már elmúlt április elsője és senki sem fog bevenni ilyen bolondsámból.

Jelzem, azt hiszem, akadna ebben az országban még egy-két munkaadó, aki szívesen bevenné.

NAGY ELLI

AZ ORSZÁG ÉLETE

Csikszereda: Erdőipari kongresszus Csikszereda: kezdődik április 6-án

Erdőipari és közbirtokossági kongresszust rendeznek április 6-án és 11-e között. A kongresszus tárgysorozatán a romániai magyarság kezén lévő erdők és közbirtokosságok jelenlegi helyzetének felmérése, egy közös érdekvédelmi szerv megalakítása, az erdőtüreng megvártalása és egyéb javaslatok szerepelnek.

A MNSZ csikszeredei szervezete megkezdte a rendezéssel kapcsolatos előkészítő munkálatok elvégzését.

Nagyzeben: A munkásság veteményes kerteket létesít a városi parkban

Nagyfontosságú értekezletet adata az, hogy a munkálatok tartották a Szakszervezeti Tanács irányítása és ellenőrzése.

A vetési hadjárattal kapcsolatban a munkásság elhatározta az is, hogy ellenőrizni a magánkézben lévő börtökeket és amennyiben valahol bevetetlen földet talál, azt maguk a munkások fogják megművelni.

Arad: Az ügyvédi kamara Arad: az ügyvédi érdekes védelmében

Az ügyvédi kamara legutóbbi vezetőségi ülésén megállapították, hogy az utóbbi időben igen sok olyan bűneset történik, melyek védelmének ellátása nem egyeztethető össze sem a büntetőtörvénykönyvben, sem az ügyvédtörvénykönyvben lefektetett alapelvvel. Ezek alapján elhatározták, hogy nem vállalják olyan ügyek védelmét, melyben a vádlott a köz ellen vétett.

Ezzel a kamarai határozattal az aradi ügyvédek összefogtak azzal a tömeggel, mely nagy mértékben szenvedett sérelmet a hasonló ügyek folytán.

A törvényben foglalt jog lényege az igazságtalanságok megakadályozása és nem az, hogy a védelem megakadályozza a törvénynek az igazság érdekében való végrehajtását — indokolták meg állásfoglalásukat az aradi ügyvédek.

Nagyvárad: Tiltakozó gyűlés egy munkásság ellenes gondnok kinevezése után

Néhány héttel ezelőtt a közközön munkásság tiltakozása nem volt helyes egy Pop Viktor nevű alaptalan a gondnok felhatalmazott egy ápolónót, aki megbetegedése miatt el kellett hagynia munkakörét és fizetését kérte.

Az ápolónó feljelentette a gondnokot, a rendőrségi nyomozást fényt derített Pop multibeli munkáellenes magatartására, aki Pop elfoglalta állását. Most rövid gondnokoskodás után Pop Viktor ellen eljárást indítottak, mert bebizonyosodott munkásság tiltakozása nem volt alaptalan a gondnok felhatalmazott egy ápolónót, aki megbetegedése miatt el kellett hagynia munkakörét és fizetését kérte.

Székeludvarhely: Elkészítették a legsürgősebb új építési munkálatok tervét

A megye újjáépítési bizottsága elkészítette a legsürgősebb új építési munkálatok tervét.

Az udvarhelyi járásban 1 közfürdő, 1 iskola, két hid, 1000 méter vívezeték és egy festőgyár létesítését tervezik. Okland járásban egy kultúrház, Karácsonfalván egy sósfürdő, Parajdon az utcák rendezése, Pálpataknál egy községháza építése, Etyéden egy ut, Szokolmán egy hid, Sikkodón vízevezeték, Athyában egy hid megépítése szerepel az újjáépítési tervben.

A tervezetet, melyet a Kommunista Párt kezdeményezett, rövidesen végrehajtják.

Braila: A katonaság javítja ki Braila: a földművesek munkaeszközöit

A brailai helyőrségben katonai segítségen kívül a helyi szakcsiszókat teljesítő iparosok ki vezett őstörzvése az összes brailai traktorok és javítóműhelyek rendelkezésre bocsájtották szakmunkáikat a mezőgazdák munkáeszközök kijavítására céljából. A községi érdek átérzéséből eredő együttes munka jelentős segítségnyújt az érdekelt földművelők számára.

A katonaság részéről nyújtott

Bukarest: Erélyes intézkedések a tifusztól a város megsejtesítésére

A kiütéses tifusztovaterjedésnek megállítására a hatóságok erélyes intézkedéseket fogorapostanak. Brailában a tisztifőnöki hivatal elrendelte a város egész lakosságának a tifuszt elleni oltását. A város összes lakosait 5 éves életkortól 55 éves életkoráig oltásra ktelezték.

A fővárosban a közlekedés és a fertőtlenítés megvalósítására tették intézkedéseket.

Az összes iskolákban mindennap az első órán, mind délután mind délután a tanító, illetve a tanár köteles a gyermekek ruháit és fehérneműjét ellenőrizni. Azt, akinek ruhájában vagy fehérneműjében előcsúdt talál, azonnal jelenteni kell az illetékes orvosi hivatalnak, mely intézkedik a tanuló és családja fertőtlenítésére iránt. Az összes iskolák részére megfelelő mennyiségű fertőtlenítőport utaltak ki és a kabát gallériát, valamint felhajtását ezzel szórják be fertőtlenítőporral beázott fehér- és ruhaneműt tíz napig nem szabad használni. A hátszóban talált előcsúdt petróleummal, vagy fertőtlenítő szóval dörzsölkölni kell meg.

M Ű V É S Z E T

Erdély és Bánát képzőművészei nagy kiállításra készülnek Kolozsváron

KOLOZSVÁR. — Már birt adunk arról, hogy az erdélyi és bánáti képzőművészek nagy reprezentatív kiállításra készülnek Kolozsvárra. A hónapok óta folyó előkészületek befejeződtek. A képzőművészek legutóbb megartott értekezletén bejelentették, hogy a kiállítás anyaga az ország minden részéről beérkezett s ezzel az utolsó akadály is elhárult az Erdélyi Szalon megnyitása elől. A tárlatot a sétányi Műcsarnok kiállításában rendezik meg.

Ujabb hírek szerint a kiállítás anyagát elbirtáló bizottság is megalakult a legkiválóbb erdélyi és bánáti művészekből s egyetemi tanárokból. Az április 6-án megnyíló első Erdélyi Szalon nagy érdeklődés előzi meg. Ugy tudják, hogy ebből az alkalomból Kolozsvárra látogat a művészetügyi miniszterium vezetőjeként is. A tárlat színelvonalas anyagát valószínűleg Bukarestben is kiállítják.

Keressük a megváltozott világ megváltozott emberét

— mondja Nagy István, „A gyár ostroma“ szerzője

KOLOZSVÁR. — Nagy Istvánnak a kijűnő munkásirónak új drámáját, „A gyár ostroma“ próbálják színészéje. Jelen van a ezerző is, aki cselekvőleg részt vesz a darab előkészítésében hogy minden kis mozzanat tökéletesen tükrözze azt az izgalmas és műlyléletani alapokra épített küzdelmet, melyet a gyár dolgozói vivnak a reakciós elemekkel.

minden gyárnak. Egy teljes világot vonultatok fel, tehát mindenkiről és mindenkihez szól ez a színdarab. Mindenkinek a hibáit, baját feltárja, de azt is megmutatja, hogyan gyógyulhatnak meg. Azt hiszem, hogy nemrégiben tett ama ígéretemet, hogy regényben vagy színdarabban megírom az elmúlt évek küzdelmeit, ezzel a színpadi művemmel részben bevalóttam. Hogy mennyire sikerült mindenkinek számára kielégítően kifejezni építő és gyógyító szándékomat, azt majd döntse el a szerda esti bemutató.

Próba közben megkérte Nagy Istvánt, nyilatkozzék a szerdán este bemutatásra kerülő új darabról.

— Keressük a megváltozott világ megváltozott emberét, keressük a tisztultabb embert és emberiséget. Darabommal nyomra vezetni kívánom a kutatókat. Egy gyár életét vittem színpadra. Ha valaki azt kérdezné, tükrözhető-e ez a kor teljességét, erre azt felelem, hogy igen. A gyárak egy-egy kis külön országhoz hasonlítanak. A gyárnak meg van a maga törvénye s már csak abban is hasonlít egy országhoz, hogy a multban a gyári törvények megalkotásához a dolgozók többsége éppen úgy nem járulhatott hozzá, mint az ország törvényhozásához. A gyár többsége éppen úgy nem avatkozhatott be a gazdasági, politikai és kulturális irányításba, mint ahogy az állam ilyen természetű irányításából is ki volt zárva.

NAGY EGYHÁZI ZENEI HANGVERSENY lesz nagypénteken délután 4 órakor a Vörös Tűzsergey utja (volt Magyar-utcai) református templomban. A Rézik ének- és zenekar Haydn „Krisztus hét szava a keresztsfán“ című oratóriumát adja elő, vezényel Rézik Károly igazgató. Bevezetőt mond Valadi György lelkipásztor.

„SZENTGYÖRGYI ISTVAN“ ALLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MÚSORA:

Szerdán délután 4 órakor: Aladári nem számar.
Este 7 órakor: A gyár ostroma.
Csütörtökön este 7 órakor: A gyár ostroma.
Pénteken: Nincs előadás.
KOLOZSVÁRI MOZIK MÚSORA:
CAPITOL: A tükletes férfi.
CORSO: A négyarcú asszony.
DIÁKIAZ: Wilson első élete. Előadások: 3, 6, 9 órakor.
RIO: Szilveszteri jókavak.
ROYAL: Sári bört.
ROYAL-TEREM: Boldog napok.
SELECT: A válla.
URANIA: Képek nyomában.

A gyárnak aztán többek közt lehetnek nemzetiégi kérdések is. Különösen itt Erdélyben. Nevezhetem ezt román—magyar kérdéseket is, és nemcsak a munkásokhoz szölk. Hány mérnök, orvos, képzett órándó dolgozik egy gyárban, értelmiségi problémája van tehát darabomnak, mint

Jósa Béni, Riskó Viktor, Bíró Margitka és a többiek

azt üzenik Marosújvárról Csikba, hogy jól vannak és még nem akarnak hazamenni

Magyar családnál moldvai, román családnál székely gyermekek találtak otthonra

MAROSÚJVÁR. — (Kiküldött munkatársunktól.) A csiki hegyek között is él már a tavasz, de a csucok még fehéren néznek le a zubogó vadvizekre. Itt ahol Csik éhez gyermekkel találta ut otthonra, már bomlik a kikelet. A cippedékes domboldalokon békavirág szágallik s a csupasz vízpartokon, zörgő száraz nádások között egy-egy fűz üde zölden áll a melengető napfényben, mint régi mesterek finomművi testművein A Maros nagy víztömegével lombán zudul széle medrében.

oda van hadifogságban. Elmenőben megkérdezzük, hogy mit ízen baba az édesanyjának? Az apróság gondolkozik kezét nyujt: s nagy komolyan mondja: tiszteltetöm. Mi meg azt ízenjük, hogy kislányja olyan egészséges és dundi, amilyennek mindig szeretne volna látni. Fia pedig csattan ki a jöltől.

Tezse Sándor és Olténnu Anrei tudják mi a testvéri együttérzés

Marosújváron nemcsak székely gyermekek találtak meleg vendégszeretetre, hanem a moldvai inséges vidékek román apróságai is. Tezse Sándor cipésztestvérük fel, aki moldvai gyermeknek adott

otthon. Csak a gyermeket találjuk az udvaron. Popa Vasilenek hívják, a földművelési Básejki községből való. — Hogy érzed magad magyar házigazdánál? — kérdezzük. — Hát jól — mondja. — Szobate voltam ilyen jó helyen. Szüleim elháltak s ha a nővérem nem várna baba, mindörökre itt maradnék. Még két kis moldvai apróság kerül mellénk a szomszédból. Jönnek velünk a szomszédok, nevemek. — Barátkoztok-e a magyar gyermekkel? — látunk együtt — mondja Popa Vaszi — s más tudat néhány szót magyarul. A barátom, Sándor Józsa is tud már románul köszönni.

Megkérdezzük, hogy hol lakik a barátja. És Pona Vaszi elvezet Both Ferenc mészároshez, akinél Sándor Józsa és hugja, Mária lakik. Csáktapocsnak. Both Ferenc menyasszony-lánya valóságos varrodott rendezett be, mióta vendéget kapnak. Uj ünneplője megy delutáni sétára a hólénytervezetével.

Olténnu Aurel Hari község görögkelti lelkésze egy sokgyermekes csikszentkirályi székelyt vitt magához, Bors Gyulát. Ő tartja reményben a gazdasági udvart.

Bors Gyula meséli: — A tisztelő ur felfogadott, hogy gyermekeim közelében lehessenek. Három is van itt a közelben. Egyik Veress Józsefnél, a MNSZ itteni alelnökénél. Havi 2 óka búzat és egy óka kukoricát ígért a lelkész ur és január elsejéig két rend gunyát. De a fizetésemet máris havi egy óka búzával felemelte. Az asztalánál eszem együtt a családdal s még a vizet is odahozzák. Mind a ketten megvagyunk elégedve egymással. A gaborát el is küldtem haza. Lesz vetőmag az időre.

Itt a Maroson új hidak épülnek, hanem is a rozoga fahíd helyére. De két egymásra utalt nép lelkeiben, s a csiki

hegyek és moldvai havasok aláira két nép nyomonában övezehozott gyermekei viszik el a barátság és a visszaemlékezés drága melegségét.

Magyar asszonyaink dícsérete

A gyermekakció kezdetén Marosújvár magyarsága 29 székely gyermek ellátását vállalta. De amikor megérkeztek a nyitott gépkocsin, szemerkélő hideg esőben a megfázott, kiéhezett apróságok, a marosújvári magyar asszonyok szive nem engedte tovább menni őket. Nyolcvan maradtak a adóságban. Az a szeretet, amellyel fogadták és gondoskodtak róluk, példája a testvéri együttérzésnek. A bajban mutatkozik meg ösztartó erkölcs és az a markonyi magyarság itt a Maros partján kitarra otthonát a szárazságot szüntető Székelyföld éhenhalásának kétép gyermekkel előtt, ahol ételt, ruhát és családi melegséget találtak. A MNSZ szervezeti munkáját és hívó szavára megmozdult magyar asszonyok szíves áldozatkészégét dícséri Marosújvár.

Aldott legyen dolgos kezük. TAMAS GASPAR

Mire megkerüljük a beomlott sóbányát, elhangzik a déli harangszó is. Kijűlnek az utcák. Pihen a gyár, a házak, a darvadozó üres kastély, a hegyoldalak Pihen a világ és a partolat-üzemesség szobákban ebédhez ül a család. Itt a szárazság nem vité el a kenyert.

Nagy Sándorral, a MNSZ helvi elnökével a déli gyűlést beszélik meg s elindulunk, hogy új otthonaikban keressük fel a kicsi székely gyermekeket, akiket a leromlásból és éhenhalásból mentett meg az emberi jóságból táplálkozó szeretet.

„Nem megyünk haza“

A kancelláló szívű reakció nem álltotta azt híresztelni a Székelyföldön, hogy a közös CARS-MNSZ gyermekakció, amely ezeket szállított el az inséges területekről a módosabb vidékekre, mostoha intézte a gyermekek sorsát, ut akadtak olyan galád bajkeverők is, akik azt állították, hogy a székely gyermekeket ismeretlen helyre szállították el. Igy akarák bevéteni az otthonmaradt szülőkbe a rémtudat s zavartelők röhmeiket újra a demokrácia ellen kárték felhasználni. A naponta érkező levelek Kolozsról, Biharból, Alsófehérről. Aradról s egybűnösen megcáfolták ugyan a hazudókat, de hát ezeknek az álhíreknek mégis csak az a természetük, hogy imitt-amott megkapaszkodnak a gyermekfélék mély ösztöneiben. A ház ahozá legelőbb igyekeztünk, Barabás Samu mészáros háza. A kapu előtt padon két nagyobbacska fiú fekszik a hátán és nézi az eget.

- Hát ti mit csináltok itt?
- Szuszogunk — mondja a kicsi tekezemű.
- S méit szuszogtok?
- Mert igen ellaktunk csirkebussal. A nadrágszíjat is ki kellett eszesíteni.
- A másik zökés már gőmbőlryere hizva üteti magát a nappal.
- Honnan vartok?
- Csikszentdóbul.
- Hogy bünak?
- Engem Riskó Viktorak, bátyámu Riskó Sándorak. Apám tövényszéki díszet Szeredán. Heten vagyunk testvérek.

- Azt hallottuk, hogy rosszal bűnnek veletek s azért jöttünk, hogy baba vagyunk.

A két égb fekete szem hitelenkedve néz ránk:

- Az nem igaz. Jól van dolgunk. Amnyi eszünk, amennyi belénk jár s mi haza nem megyünk.

- Hátba nem jöttök, mit izentek baba?

- Azt, hogy jól vagyunk s maradunk. Bent a szobában Barabás és a felesége is bevette fenyegetőznek:

- Vagyzatok, mert elnadrácolak ... Turik tudni — fordul felénk — jó gyermekek ezek, de olyan csintalanok, hogy alig lehet bízni velük. Mikor ide jöttök, alig mertük vállalni, mert sápadtak s gyengek, tisztára halálstráztak voltak s most mündegzik olyan, mint egy eleven hód.

Megvárjuk, hogy jól fogják vélelő napukat s további megyünk özvegy Munnéhoz. Az uton találkozunk két alkentkirályi leánykával, Vitos Gáborral és Vitos Bélinnival. A nagyobbik a szomszéd községben van Maros-Csetvály Timár Józsefnél. Az öccsét jött felülvótanni, aki Varga Sándornál kapott új otthonát.

Özvegy Muresánól kicsi székely lánykát fogadtott otthonába, Bíró Margitka Csikmintcentrál. Közvetlen szomszédjánál, Bán Gvulinál van Margitka húga, Zabaván. Mindkettő is bent tenget a szobában. A kislányon új ruha, fehér szemekkel nézi az idegeneket és várakozó öllebe menekül. A gyermekek közvegyasszony szeméből kismern a megfátottság könnye, amikor elmelel, hogy Margitka álmalban beszélt az öccsével s arra kérte, hogy lakjanak vele, mert a nénitől nem akart megválni.

Megvárjuk, hogy Margitka apja még

A romániai exportörök üzelmére is fény derül a budapesti „só-császár“ telepezésével

BUDAPEST. — A budapesti valutailgyészesség nyomozó csoportja hatalmas arányu valutavisszafélési és forintinjónilási ügyröl rántotta le a leplet. Az úgy egyik érdekessége, hogy szólat Romániába nyulnak át. A valutavisszafélési és forintinjónilási ügy főserenlője Frank György, a budapesti Közporty Árucserereformási Intézet tulajdonosa, akik Magyarország „só-császár“ néven ismernek.

Frank György Budapest felszabadulása után kompenzáció engedélyt szerzett s a sóhiányra való tekintettel romániai exportörök segítségével a sóimporra vettette magát. Százvagonos tételekben szállította a só Romániából Magyarországra s millióros jövedelméből csakhamar fényűző villákat és gépkocsikat vásárolt.

Két héttel ez előtt fedezték fel a valutailgyészesség nyomozói, hogy Frank üzleti mörgött nagyarányu valutavisszafélések és forintinjónilások húzódnak meg. Frank a Romániából kiszállított só kompenzáció ellenértékét nem szállította le, hanem a só t stabilizáció előtt dollárban, stabilizáció után forintban fizette ki romániai pénzterelőrsáinak s így mindkét országot milliódollárral károsította meg.

Frank a nyomozás hírére hirtelenében felszámolta budapesti dolgait s kerekelt áldott — megpedig Románia felé. A magyar valutailgyészesség nyomozói most még erősebben megindították a vizsgálatot s igyekeznek a bonyolult bűnygy minden vonalát tisztázni. Vizsgálatot indítottak Frank romániai társai, a romániai exportörök ellen is.

Az úgy tisztázását annál is nagyobb érdeklődéssel várjuk, mert a Magyar Népi Szövetség országos végrehajóbizottsága már január közepén élesen bírálta s meghehelyezte azokat a nemzetközi üzérkedőket, akik a korrupcióna támaszkodva, kiharászták Románia és Magyarország háboru utáni gazdasági nehézségét s a két ország közötti árucserereformálmban a visszaélések sorozatát követték el mindkét ország kárára. A Magyar Népi Szövetség már akkor sürgős vizsgálatot követett a Magyarország és Románia közötti árucserereformálmban végző Fülöp Sándor és társai gazdasági vállalatát ellen. Reméljük, hogy a most Budapesten megindított nyomozás a romániai exportörök visszaéléseire is fényt derít.

Neves írók, politikusok, tudósok és újságírók folytatnak megbeszéléseket a román—magyar kapcsolatok elmélyítésére a budapesti magyar—román kulturhét keretében

Osszeállította a MNSZ kiküldött bizottsága a kulturhét erdélyi magyar kiállítási anyagát

KOLOZSVAR. — A Budapesten megrendezésre kerülő, magyar—román hétélt kapcsolatos kiállítási magyar anyagának elrendezését és összehozását a MNSZ kiküldött bizottsága befejezte. A kiállítási anyagában szerepel a MADOSZ délerdélyi története, a magyar kulturális élet a felszabadulás után,

a Könyvkiadás és sajtó a politikai élet tükrében. Külön plakátkiállítás vázolja az események fejlődését, ezenkívül pedig a román és magyar képzőművészek anyagából is válogatást történt és kolozsvári magánosok gyűjteményéből is több alkotást küldenek ki. A képzőművészeti anyagot

Lázló Gyula és Gunda Béla egyetem tanárok rendezték.

A budapesti sajtó a Romániában járt Beer János, Budapest székesfőváros tisztifőigvezése nyilatkozatát közli Romániában elért eredményeiről. A nyilatkozat az összes lapokban megjelent. Ugyancsak közölték az összes lapok Go-

da Gábor főigvező nyilatkozatát a Budapest—Bukarest városok között lefolyt tárgyalásokról is. Góda Gábor kijelentette, hogy ez az első lényeg a nemzetközi kapcsolatok felvételére városközi vonalon. Bejelentette azt is, hogy a román művészeti és tudományos körökkel folytatott tárgyalásai is kitűnő eredményekre vezettek, amelyeknek eredménye a kiállításokon lesznek láthatók.

A budapesti „Világosság“ című lap „Román kulturhét“ című cikkében a következőket közli:

A „Világosság“ értesülése szerint a román—magyar kulturhét keretén belül román képzőművészeti kiállítás lesz a Nemzeti Szalonban, román házimári kiállítás a Szalmassy-paláciában, Román népdal és népi táncosok bemutatót tartanak a Zeneházasztói Főiskola és a Nemzeti Színházban. A Fővárosi Könyvtárban magyar—román könyvkiállítást rendeznek és a rádió is bekapcsolódik a magyar—román kulturhétbe.

A Magyar Írók Szövetségével megrendezik a magyar—román írókongresszust is, amelyre hivatalos Victor Estimiu, a Román Írók Szövetségének elnöke, Szabovanu, a legnagyobbnál román regényíró, Costa Carei, Perőt, Ady és József Attila műveinek legjobb ismerője és román fordítója, A Teleki Pál tudományos intézetben magyar—román történettudósok és szociológusok kongresszusát rendezik meg, amelyen Marinescu professzorral az élen a legkülönböbb román történészek és szociológusok is részt vesznek.

A kulturhét jelentős mozzanata a magyar—román orvoskongresszus, melyen előreláthatólag megjelentek a román egészségügyi miniszter, Florica Bagdasar és Parhon professzor, a magyarországi román barátja. Megrendezésre még a magyar—román művelés és technika kongresszust, valamint a magyar—román pedagógus kongresszust és a magyar—román újságíró kongresszust is, amelyen a két ország sajtójának problémáit és munkatervét dolgozzák ki a két nép politikai, kulturális, gazdasági élet ismeretelésére.

Molnár Erik magyar népiölési miniszter köszönete a Romániai Magyar Segélyező Bizottságnak

KOLOZSVAR. — Molnár Erik magyar népiölési miniszter köszönetlevelet küldött Nagy Miklósnak, Kolozs megye MNSZ szervezete elnökének. A levélben a magyar népiölési miniszter köszönetét fejezi ki a Magyar Népi Szövetség segítségével fellállított Romániai Magyar Segélyező Bizottságnak azért az áldozatos munkáért, amelyet magyar állampolgársánu hadifoglyok megsegítésért tett.

A magyar népiölési miniszter köszönetlevele a Magyar Segélyező Bizottságnak keresztül minden segélynyújtónak szól, aki a hadifoglyokért áldozatot hozott. A munka

lyok ellátásában a Segélyező Bizottság milyen fontos és eredményes munkát végez — írja a népiölési miniszter. — Kérem elnök urat, hogy az önök által nyújtott áldozatok támogatásért és munkáért a bizottság minden egyes tagjának köszönetemet tolmácsolni sziveskedjék.

A magyar népiölési miniszter köszönetlevele a Magyar Segélyező Bizottságnak keresztül minden segélynyújtónak szól, aki a hadifoglyokért áldozatot hozott. A munka

Bethlen István a magyar trónra akarta ültetni II. Károly volt román királyt „üzleti tárgyalások“ Temesváron Károly király és a magyar miniszterelnök között — A reakciós Marxist vállalat kidöia az exkirály emlékiratait

NEWYORK. — Károly román exkirály jó követet hitező emlékiratait a közismert reakciós amerikai Hearst kiadóvállalat elfogadta és rövidesen piacra dobja. A szenzácós lelepezésekben bővelkedő emlékirat egyes fejezetei — Hearsték úrvőnéinek üzleti foglalként — már nyilvánosságra is kerültek. Ebben a pletykakorokbanban Károly korának minden jelentős államfője és politikus szerepel és szerepelnek főleg azok a bonyolult és szennyes üzletek és intrikák, amelyek az akkori Európa politikai életét át- és átszőtték.

Az ölelet az erdélyi arisztokraták földbirtok kérdése, a híres optáns-per s ugalmazta az akkori magyar miniszterelnöknek, aki illi jutalom fejében elvállalta ezeknek a birtokoknak „megmentését“, természetesen tisztességes üzleti alapon, mégpedig úgy, hogy a birtokok fejében Károly is megkapja a neki járó szerződés a magyar trónt.

A teljes titokban folyó tárgyalások azonban megkivánák, hogy a felek szemlélően is találkozzanak. Ezért a király vallatatót rendezett Temesvár közelében felede birtokban, a gyönyörű „Vadászudán“, Ide érkezett meg Bethlen István is inkognitóban s míg a festéses vendégek vádálak, a király és a magyar miniszterelnök megkötötték a birtok.

Bethlen szabályosan felszámolta a magyar trónt a román királynak. Nagy magyar Károly üljön a magyar trónra, nagy útvesztő sátorát, Habsburg Antal főherceget a magyarok nyakára. Bethlen István építtetés szerint a három sógor: Károly román, Sándor jevorszávi és Habsburg Antal, a magyar király új kiserkötőt alakítanak. Elkondolása érdekében mindent elkövetett s hogy bűnsé jövedelmét igéző üzleti vállalkozás megvadászást, az nem a pénzbe s politikai befolyásukba szerelmes miniszterelnökön belül.

Maga Károly exkirály is nagy elismeréssel emlelt meg róla emlékiratában, hogy „kitűnő üzleti irakkal bíró politikai élet ismeretelésére.

